

Närboendemöte i Forsmark

Datum: 8 september 2007, kl. 12.00–13.45.

Plats: Teresiaskolan Forsmarks Bruk.

Målgrupp: Närboende. Samrådsmötet genomfördes i anslutning till det årliga närboendemötet, som hålls med anledning av platsundersökningarna för ett eventuellt slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark.

Inbjudan: En skriftlig inbjudan skickades till cirka 250 hushåll inom ett område på cirka tio kilometers avstånd från Forsmarksverket.

Underlag: Inget underlag framtaget särskilt för mötet.

Närvarande: Totalt cirka 90 personer.

Allmänhet och organisationer: Cirka 80 personer.

Representant från: Östhammars kommun.

SKB: Kaj Ahlbom, Bengt Leijon, Gerd Nirvin, Inger Nordholm, Erik Setzman och Sofie Tunbrant.

INBJUDAN

Hjärtligt välkommen till närboendeträff
lördag 8 sept kl 11 på Forsmarks Wårdshus.

Vi inleder med en buffé. Efter den berättar Kaj Ahlbom senaste nytt från platsundersökningen och vad de kommande två åren kommer att föra med sig.

Bengt Leijon, samordnare för slutförvarets projektering, berättar sedan om hur framtida anläggningar kan komma att se ut.

Ett formellt samrådsmöte enligt miljöbalken ingår i närboendeträffen. Passa på att ge synpunkter på en eventuell etablering av ett slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark. Erik Setzman från SKB:s avdelning MKB och Samhällskontakter leder samrådet.

**Ring och tala om att Ni kan komma – 0173-883 10 – senast
måndag 3 sept!**

Gerd Nirvin och Inger Nordholm
Platsundersökning Forsmark

Anteckningar

DISTRIBUTION

DOKUMENT-ID	VER	TILLHÖR	SIDA 1 (6)
ÄRENDENR		GÄLLER FR O M	GÄLLER T O M
FÖRFATTARE Sofie Tunbrant			DATUM 2007-09-24
GRANSKAD Erik Setzman			DATUM 2007-09-28
GODKÄND Erik Setzman			DATUM 2007-09-28

Samråd enligt miljöbalken 6 kap 4 § avseende slutförvar och eventuell inkapslingsanläggning för använt kärnbränsle vid Forsmark

Samrådsmöte i anslutning till närboendemöte 8 september 2007

Plats: Teresiaskolan Forsmarks Bruk

Datum: 8 september 2007, klockan 12.00-13.45

Närvarande: Totalt var cirka 90 personer med på mötet.

Berörd allmänhet: Cirka 80 personer

SKB: Kaj Ahlbom, Bengt Leijon, Gerd Nirvin, Inger Nordholm, Erik Setzman och Sofie Tunbrant

Representant från Östhammars kommun: Virpi Lindfors

Innehåll

1.	Välkommen och introduktion	2
2.	Frågor och diskussion	3
3.	Avslutning	6
4.	Frågor och synpunkter inkomna efter samrådsmötet	6

Bilagor

A – OH-bilder presenterade på samrådsdelen av mötet, Erik Setzman, SKB

B – Skriftliga synpunkter från Lasse Andersson och Joy Nilheim, Kaj och Agneta Enhorn, Habbalsbo.

Svensk Kärnbränslehantering AB

Postadress Box 5864, 102 40 Stockholm

Besöksadress Brahegatan 47

Telefon 08-459 84 00 Fax 08-661 57 19

www.skb.se

Org nr 556175-2014 Säte Stockholm

Inledning

Samrådsmötet genomfördes i anslutning till det årliga närboendemötet, som hålls med anledning av platsundersökningarna för ett eventuellt slutförvar för använt kärnbränsle i Forsmark. Genomförandet av formellt samråd i anslutning till närboendemötet har föranletts av ett generellt sett svalt intresse från närboende att delta i de allmänna samråden samt synpunkter från några närboende att de allmänna samrådsmötena domineras av de stora miljöorganisationerna och att närboende inte ges nödvändigt utrymme att komma till tals med sina frågor.

På närboendemötet berättade Kaj Ahlbom senaste nytt från platsundersökningen i Forsmark och vad de närmaste två åren kommer att föra med sig. Vidare beskrev Bengt Leijon hur ett framtida slutförvar kan komma att se ut.

Erik Setzman ledde samrådsmötet. Inget särskilt samrådsunderlag var framtaget. Mötet fokuserade på de frågor och synpunkter som deltagarna hade. Alla frågor och synpunkter, även de som framfördes i anslutning till Kaj Ahlboms och Bengt Leijons presentationer är medtagna i dessa anteckningar.

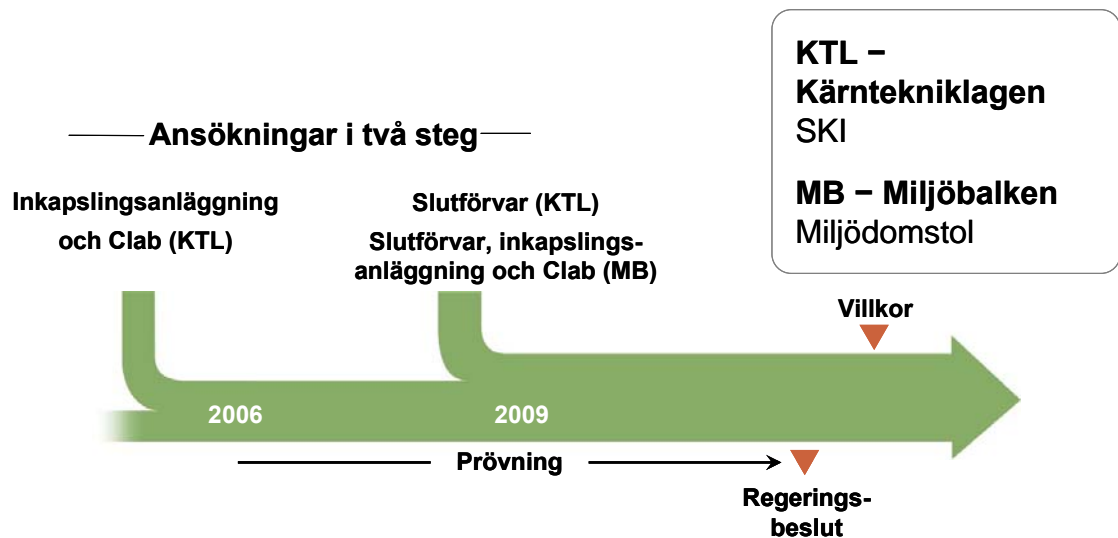
De OH-bilder som visades som introduktion till samrådsdelen finns i *bilaga A*.

1. Välkommen och introduktion

Erik Setzman, SKB, chef för MKB-enheten, hälsade alla välkomna till samrådsmötet och informerade kort om SKB:s senaste allmänna samrådsmöten den 28 maj i Oskarshamn och 31 maj i Forsmark. Temat för dessa samråd var "Säkerhet och strålskydd".

SKB lämnade in en ansökan enligt kärntekniklagen för en inkapslingsanläggning i Oskarshamn i slutet av år 2006. Eftersom inkapslingsanläggningen kommer att byggas ihop med Clab påverkas Clabs befintliga tillstånd enligt kärntekniklagen och miljöbalken. I slutet av år 2009 planerar SKB att ansöka om tillstånd enligt miljöbalken för inkapslingsanläggningen, Clab och slutförvaret. Samtidigt ansöker SKB om tillstånd enligt kärntekniklagen för att få uppföra och driva slutförvaret, se figur 1. Detta förfarande gör att allt underlag kommer att ha presenterats innan något beslut ska tas.

Nästa samrådsmöte planeras till våren 2008 med temat "Lokalisering, logistik och gestaltning". Samråden kommer att fortsätta fram till strax innan att ansökningarna lämnas in.

Figur 1. Schematisk plan för ansökningar, prövningar och beslut.

De frågor som diskuteras på detta möte, kommer att redovisas i anteckningar från mötet (detta dokument) och kommer att återfinnas i den samrådsredogörelse som bifogas ansökningarna.

Det finns möjlighet att lämna frågor och synpunkter under ytterligare två veckor inom ramen för detta möte. Frågor och synpunkter som inkommit till SKB senast 24 september kommer med i bilagor till anteckningarna.

Presenterade OH-bilder finns i *bilaga A*.

2. Frågor och diskussion

Frågor i anslutning till Kaj Ahlboms presentation:

Fråga: Hur mäter man bergspänning?

Svar: (SKB) Bergspänningar mäts på djupet, i borrhål. Det finns två metoder att mäta den: hydraulisk spräckning och överborrning. Den enklaste att förklara är hydraulisk spräckning som innebär att man innesluter en borrhålssektion mellan två manschetter och sedan, med vattentryck spräcker upp berget. Genom att mäta det vattentryck som krävs för att hålla sprickan öppen kan man beräkna bergspänningen tvärs sprickan.

Fråga: Begreppet **slutförvar** är inte bra. Det är bättre att använda **djupförvar**.

Svar: (SKB) Benämningen **slutförvar** den enda som förekommer i lagtext och myndigheternas föreskrifter. Vi har rättat oss efter det. Därmed markeras syftet att uppnå en långsiktigt säker lösning. En slutförvaring måste vara säker även om ingen kontroll eller övervakning skulle ske i framtiden.

Frågor i anslutning till Bengt Leijons presentation:

Fråga: Det finns många gruvhål i trakten. Ska de fyllas igen? Kan det bli möjligt att använda bergmassorna till det?

Svar: (SKB) Vi kommer att använda delar av massorna själva, återstoden hoppas vi kunna avyttra så att de kan nyttjas för andra ändamål. Det är förstås en fördel om det finns avsättning lokalt. Vi ser i inga problem med att använda dem till att fylla igen gruvhål, men vi har inte kunskapen om tillståndsfrågor med mera, som kanske skulle aktualiseras.

Fråga: Apropå antal fordonspassager: räknas alla typer av fordon som en passage? Det är ju olika typer av fordon, personbil, buss, lastbil – de bullrar ju väldigt olika.

Svar: (SKB) En passage är en passage, oavsett fordonstyp, däremot beräknas buller och andra effekter med hänsyn till hur trafiken fördelar sig på olika fordonstyper.

Frågor under den formella samrådsdelen av mötet:

Fråga: Är den så kallade "tankeförbudsparagrafen" i kärntekniklagen avskaffad?

Svar: (SKB) Ja.

Fråga: Det använda bränslet som ligger i Clab i Oskarshamn är en guldgruva. Det vore slöseri med resurser att "gräva ned det". Satsa på att upparbeta det, gör nytt bränsle och använd det i de nya typerna av kraftverk.

Svar: (SKB) Vi måste utgå från dagens beslut och lagstiftning. Den säger att Sveriges använda kärnbränsle ska deponeras i slutförvar. Om det skulle komma beslut med andra inriktningar, är det möjligt att ta tillbaka deponerat bränsle under driftskedet av slutförvaret. Det är också möjligt att återta bränslet efter förslutning, men det kräver stora ansträngningar och resurser från dåvarande samhälle.

SKB följer alltjämt utvecklingen av andra metoder inom ramen för våra Fud-program (Forskning, utveckling och demonstration), som redovisas vart tredje år.

Jag vill i sammanhanget också nämna att transmutation inte är någon lösning på problemet med långlivat radioaktivt avfall. Även efter transmutation blir det en restprodukt som måste slutförvaras. Dessutom förutsätter upparbetning och transmutation att kärnkraften fortsätter att användas.

Kommentar: Tack för svaret. Det är bra att ni fortsätter att studera andra möjliga metoder.

Fråga: Väg 76 förbi Johannisfors är redan i dag en olycksdrabbad väg. Vi behöver en bättre väg. Det är väl en fråga angelägen både för kärnkraftverket och för er. Jag vet att det är Vägverket som avgör, men jag vill lyfta frågan.

Svar: (SKB) Vägens standard är viktig för oss. Det är en viktig transportväg för alla. Vägen är värd all uppmärksamhet, både vad gäller standard, säkerhet och buller.

Fråga: Viltsituationen bidrar till att göra vägen olycksdrabbad. Hur långt har Vägverket kommit i sin planering?

Svar: (SKB) Vägverkets trafikprognos visar på en allmän ökning av trafiken. Skulle slutförvaret förläggas till Forsmark blir det ytterligare ett tillskott. Hur långt Vägverket har kommit i sin planering vet vi inte. Vår uppgift är att påtala vilken trafikökning ett slutförvar skulle medföra, sedan är det Vägverket och samhället i övrigt som styr utbyggnad och upprustning av vägnätet.

Fråga: Här finns en fin kulturbygd och fina naturvägar. Det skulle kunna kompletteras med en skidanläggning och en pulkabacke. Använd bergmassorna till det.

Svar: (SKB) Det är säkert värt att fundera på.

Fråga: Apropå bostadsområdet, planerar ni att bygga hotell på höjden för att få plats? Vad kommer att hända med idrottsanläggningen?

Svar: (SKB) Planen är att bygga de nya bostäderna kommer att byggas med högst tre våningar. En ny idrottsanläggning planeras.

Fråga: Ryms verkligen nya bostäder inom området? Finns det fler alternativ?

Svar: (SKB) Bostäderna ryms. Vi har utrett två alternativ och kommit fram till att ett nytt bostadsområde vid Igelgrundet blir bäst, bland annat därför att merparten av de som nyttjar bostäderna har sina arbetsplatser vid FKA och då får nära till jobbet. Vidare bör bostäderna inte ligga alltför nära slutförvaret, eftersom det kan ge störningar under byggtiden.

Fråga: Vad kommer att hända med skidspåret?

Svar: (SKB) Skidspåret kommer att flyttas. Ett förslag är till Kattskäret. Andra förslag mottages gärna.

Fråga: Var ska skoleleverna bo?

Svar: Kraftverket arbetar med den frågan. Det blir i alla fall på annat ställe, inga elever på industriområdet.

Fråga: Markområdet som ni kommer att köpa in, kommer det att bli i form av ett kalhygge eller som skog?

Svar: (SKB) Det är Sveaskog som äger det nu och området ingår i deras "ekoförvaltning". Vi har inte sett några planer på kalhuggning. Skulle ett köp bli aktuellt kommer SKB att verka för att områdets naturvärden bevaras och därmed också att ingen slutavverkning sker.

3. Avslutning

Avslutningsvis tackade Kaj Ahlbom samtliga närvarande för sitt engagemang och framförde att SKB kommer att fortsätta arbeta med de frågor som man fått med sig från detta möte och från tidigare mötestillfällen. Alla är också välkomna att ta kontakt med SKB om nya frågor dyker upp.

4. Frågor och synpunkter inkomna efter samrådsmötet

En skrivelse från Lasse Andersson och Joy Nilheim, Kaj och Agneta Enhorn, Habbalsbo lämnades efter mötet. Den tar upp problemet med att det krävs el för att ta emot det larm som sänds ut, om något allvarligt inträffar på kärnkraftverket. De som bor i gamla torp i kraftverkets närhet saknar el och kan därför inte bli larmade! Författarna till skrivelsen har försökt väcka frågan både hos Länsstyrelsen och FKA.

SKB vidarebefordrade denna fråga till FKA, som svarar (Claes-Inge Andersson) att det är Länsstyrelsen som har ansvaret för denna typ av larm. Länsstyrelsen ansvarar även för beslut om utrymning, samlingsplatser etc i en haverisituation. FKA har inget med den civila beredskapen att göra.

I *bilaga B* finns skrivelsen i sin helhet.

Vid anteckningarna,

Sofie Tunbrant

Svensk Kärnbränslehantering AB

Samråd Forsmark

Lördagen den 8:e september 2007

Erik Setzman & Sofie Tunbrant
MKB-enheten

Säkerhet och strålskydd
Maj 2007

Detta samråd ett komplement till tidigare samrådsmöten

Inga presentationer från SKB

Frågor och synpunkter välkomnas, möjlighet till diskussion

SKB kommer att skriva anteckningar från mötet

Anteckningarna kommer att läggas ut på SKB:s webbplats samt ingå i årsrapport och samrådsredogörelser

Säkerhet och strålskydd
Maj 2007

Senast genomförda samrådsmöten

28 maj – Oskarshamn

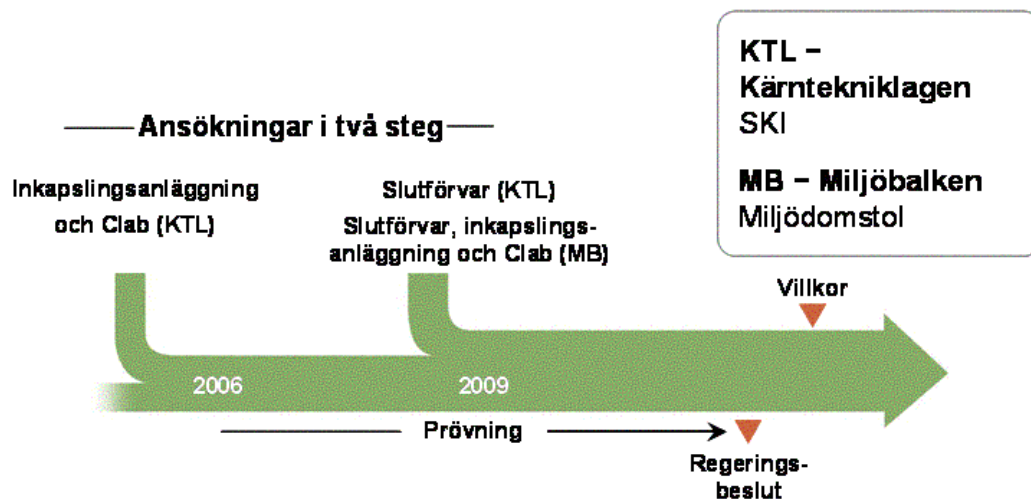
31 maj – Forsmark

Tema "Säkerhet och strålskydd" - Presentationer, information och diskussioner under eftermiddagen

Samrådsmöte under kvällen med fokus på deltagarnas frågor och synpunkter

Planering för inlämnande av ansökningar

Vad händer efter detta möte?

- Synpunkter som inkommer inom 2 veckor (den 24:e september) redovisas i dokumentationen från mötet
- Ev samråd även vid kommande närboendeträffar?
- 2008 – allmänna samrådsmöten
  - Lokalisering
  - Logistik
  - Gestaltning
  - Bedömda miljökonsekvenser

Habbalsbo 2007-09-03

Brev till SKB

För fem år sedan tornade orosmolnen upp sig vid vår nordöstra horisont i Habbalsbo när påbudet kom att det skulle genomföras en så kallad platsundersökning i vårt absoluta närområde.

Oron bestod i rädsla för att vår sommaridyll nu skulle störas och förstöras av bormaskiner, ökad trafik av bilburen personal och nyfikna och i förlängningen att slutförvaret skulle hamna i Forsmark med allt vad det skulle komma att innebära av tung trafik, buller med mera.

Vår oro var bara delvis befogad.

Visst har vi under åren blivit störda av platsundersökningen, men på det hela taget har den genomförts på ett hänsyns- och respektfullt sätt. Inte minst har informationen varit mycket bra.

När det gäller framtiden och oron för att slutförvaret hamnar i vårt närområde så finns den naturligtvis kvar och är ingenting vi kan göra något åt.

Däremot är vi några stycken som är uppriktigt bekymrade över att vi inte längre kan bli varnade den dagen något allvarligt skulle inträffa på kärnkraftverket.

Sedan några år tillbaka skall de närboende larmas med en sorts radiosändare, vilken vi kvitterade ut från brandstationen i Östhammar.

Det är den livlina som samhället erbjuder den dagen allt går fel på kärnkraftverket. Problemet är bara att den här livlinan går på el – något som vi inte har i våra gamla torp!

Vi har försökt kommunicera med Länsstyrelsen men har inte kommit längre än att en tjänsteman i sitt svar har beskrivit hur den apparat fungerar - som vi inte kan använda.

Efter förra sommarens incidenter känns det angeläget att den här frågan blir löst för oss som bor i kärnkraftsverkets absoluta närområde och som saknar el.

Vänliga hälsningar

Habbalsbo

Lasse Andersson och Joy Nilheim
Kaj och Agneta Enhorn